

**Program realizacji Wewnętrzpszkolnego Systemu
Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 14
w Gliwicach
rok szkolny 2025/2026**

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 12.02.2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 09.08.2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z późn. zm.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 20.05.2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
5. Ustawa Prawo oświatowe z dn. 14.12.2016 r.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Doradztwo zawodowe ma na celu umożliwienie uczniowi:
 - zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania samego siebie i własnych predyspozycji zawodowych;
 - poznanie zawodów i stanowisk pracy, rynku pracy oraz procesów na nim zachodzących
 - i praw nim rządzących;
 - właściwe przygotowanie się do roli pracownika, czyli zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z poruszaniem się po rynku pracy;
 - poznanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy i własnymi predyspozycjami zawodowymi;
 - zaplanowanie własnej kariery edukacyjno–zawodowej;
1. Doradztwo edukacyjno-zawodowe realizowane jest przez wszystkich członków Rady Pedagogicznej, a w szczególności przez doradcę zawodowego, wychowawców i pedagoga, przy współpracy rodziców oraz placówek, instytucji i zakładów pracy, w szczególności poradni psychologiczno – pedagogicznych, urzędów pracy, Ochotniczych Hufców Pracy, przedstawicieli organizacji zrzeszających pracodawców.
2. Doradztwo edukacyjno-zawodowe jest realizowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb uczniów za pośrednictwem wielu zróżnicowanych działań, takich jak zajęcia lekcyjne, zajęcia edukacyjne z doradcą zawodowym, warsztaty, wycieczki zawodoznawcze, targi edukacyjne i pracy, spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami szkół i uczelni, absolwentami, praktyki, wolontariat.
3. Doradztwo edukacyjno-zawodowe uwzględnia treści związane z:
 - poznawaniem różnych zawodów i ścieżek edukacyjnych;
 - diagnozowaniem własnych predyspozycji i preferencji zawodowych – zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron, cech osobowości, ograniczeń zdrowotnych;
 - konfrontowaniem własnych możliwości i osiągnięć z wymaganiami szkół i pracodawców,
 - planowaniem własnej kariery edukacyjno –zawodowej;
 - analizą potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i międzynarodowym rynku pracy;
 - radzeniem sobie w sytuacjach trudnych związanych z aktywnością zawodową;
 - uzyskiwaniem podstawowych i dodatkowych kwalifikacji, również poza systemem oświatowym;
 - rozwijaniem umiejętności interpersonalnych i autoprezentacji.

III. ZAKRES REALIZACJI ZADAŃ

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 14 w Gliwicach realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.
1. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
 - W oddziałach przedszkolnych, gdzie doradztwo zawodowe jest realizowane na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego.
 - Celem orientacji zawodowej w klasach 1-3 jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
 - Celem orientacji zawodowej w klasach 4-6 jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań i pasji.
 - Celem doradztwa zawodowego w klasach 7-8 jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.
 - na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą;
 - w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe i innych.

IV. SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach I-VIII oraz na zajęciach w oddziałach przedszkolnych.

V. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM W SZKOLE I ICH SZCZEGÓŁOWE ZADANIA

Dyrektor:

- ☐ odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- ☐ współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji Programu Doradztwa Zawodowego,
- ☐ wspiera kontakty pomiędzy odbiorcami działań w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- ☐ zapewnia warunki do realizowania zajęć,
- ☐ organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze,
- ☐ Zatwierdza program realizacji doradztwa zawodowego w terminie do dnia 30 września, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

Wychowawcy:

- ☐ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- ☐ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- ☐ włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
- ☐ realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- ☐ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- ☐ współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno zawodowej ich dzieci,
- ☐ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym
- ☐ zapoznają rodziców i uczniów z zasadami przeprowadzania naboru do szkół ponadpodstawowych w systemie elektronicznym (klasa VIII).

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- ☐ włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, doradztwa zawodowego,
- ☐ rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- ☐ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia

i zawodu.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- ☐ współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- ☐ opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- ☐ włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby- pielęgniarka:

- ☐ współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- ☐ udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- ☐ w miarę możliwości organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej:

- ☐ uczenie wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera.
- ☐ wdrażanie do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania.
- ☐ zapoznanie z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny.
- ☐ przedstawianie znaczenia pracy w życiu człowieka,
- ☐ omawianie z dziećmi zawodów ich najbliższych,
- ☐ prezentowanie charakterystyki pracy w różnych zawodach,
- ☐ rozwijanie zainteresowań, zapoznanie ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczenie podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele informatyki:

- ☐ nauka poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych,
- ☐ pomaganie uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół,
- ☐ wyjaśnianie organizacji pracy i przepisów bhp w pracy z komputerem, uczenie komunikowania się

z pomocą komputera i technologii informacyjnych,

- ☐ prezentowanie sposobów opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym,
- ☐ wdrażanie do pracy zespołowej w ramach projektu,
- ☐ pokazywanie sposobów wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego:

- ☐ omawianie charakteru pracy w różnych zawodach, uczenie tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji),
- ☐ kształtowanie umiejętności operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne,
- ☐ wdrażanie do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii.
- ☐ pokazywanie znaczenia komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki:

- ☐ uczenie gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach,
- ☐ kształtowanie umiejętności posługiwania się procentami, zapoznavanie z zawodami z dziedziny księgowości, rachunkowości, bankowości,
- ☐ uczenie planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych:

- ☐ zapoznavanie z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności,
- ☐ prezentowanie uczniom filmów o zawodach w języku obcym,
- ☐ uczenie tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie).

Nauczyciele przyrody, biologii:

- ☐ omawianie stanu zdrowia i chorób człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach,
- ☐ wykazywanie znaczenia odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się,
- ☐ wdrażanie do planowania dnia i organizowania pracy własnej,
- ☐ zapoznavanie z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony

środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie:

- ☐ informowanie o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania,
- ☐ wyjaśnianie, na czym polega demokratyczny charakter państwa,
- ☐ charakteryzowanie pojęcia samorządności, opisywanie zawodów związanych z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka,
- ☐ zapoznajowanie ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie,
- ☐ omawianie z uczniami problemów współczesnej Polski (m.in. bezrobocie),
- ☐ zapoznajowanie ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej,
- ☐ uczenie tworzenia drzewa genealogicznego,
- ☐ omawianie z uczniami funkcjonowania przemysłu, warunków pracy w fabryce dawniej i dziś,
- ☐ prezentowanie podstawowych cech obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego

- ☐ omawianie znaczenia treningu zdrowotnego,
- ☐ pomaganie w opracowaniu rozkładu dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie:

- ☐ prowadzenie lekcji na temat ról społecznych i modeli życia,
- ☐ zapoznajowanie ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny,
- ☐ kształtowanie u uczniów poczucia odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele muzyki:

- ☐ zapoznanie uczniów z zawodami związanymi z muzyką,
- ☐ przekazywanie wiedzy o tworzeniu instrumentów, uczenie gry na instrumentach.

Nauczyciele plastyki:

- ☐ zapoznanie z zawodami z dziedziny kultury,
- ☐ uczenie korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciele techniki:

- ☐ opisywanie funkcji urządzeń technicznych,
- ☐ omawianie kolejności działań technologicznych,
- ☐ organizowanie miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania,
- ☐ uczenie posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej,
- ☐ omawianie charakterystyki wybranych zawodów, związanych z realizowanym zadaniem.

Nauczyciele chemii:

- ☐ zapoznavanie z zawodami, w których wykorzystuje się wiadomości z chemii,
- ☐ omawianie i uczenie zasad bezpiecznego posługiwania się sprzętem i odczynnikami chemicznymi,
- ☐ kształtowanie odpowiedzialnych i zgodne z regułami BHP postaw,
- ☐ uczenie odczytywania piktogramów.

Nauczyciele fizyki:

- ☐ zapoznavanie z zawodami powiązanymi z fizyką,
- ☐ uczenie precyzyjności i dokładności w wykonywaniu pomiarów,
- ☐ zwracanie uwagi na występowanie fizyki w życiu codziennym.

Nauczyciele geografii:

- ☐ uwzględnia specyfikę zawodów wykonywanych w różnorodnych dziedzinach geografii społeczno-ekonomicznej,
- ☐ zapoznaje z rynkiem pracy w poszczególnych działach gospodarki,
- ☐ ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

Nauczyciel doradztwa zawodowego:

- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- diagnozowanie i rozpoznawanie potrzeb uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, Programu realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz koordynacja jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych

dla danego poziomu kształcenia;

VI. METODY I TECHNIKI PRACY

- zajęcia aktywizujące uczniów do samodzielnego wyboru zawodu prowadzone z całymi zespołami (warsztaty, lekcje zawodoznawcze),
- udzielanie informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia zawodu i planowania dalszej kariery zawodowej,
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- targi szkół ponadpodstawowych,
- informacje o zawodach w formie papierowej oraz elektronicznej.
- organizowanie wycieczek do zakładów pracy i instytucji kształcących,
- organizacja spotkań zawodoznawczych,
- obserwacja zajęć praktycznych w szkołach ponadpodstawowych,
- konkursy zawodoznawcze,
- prezentacje wizualne, filmy, gry komputerowe, prezentacje multimedialne,
- praca z komputerem – śledzenie danych statystycznych, korzystanie z zasobów internetowych z zakresu doradztwa zawodowego
- ankiety, kwestionariusze,
- wspieranie rodziców w działaniach doradczych na rzecz ucznia (broшуry informacyjne, porady dla rodziców)

VII. SOJUSZNICY I ZASOBY

Sojusznikami szkoły w realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy,
- pracownicy Młodzieżowego Centrum Kariery OHP oraz Kuratorium Oświaty
- organizatorzy targów szkół ponadpodstawowych, targów pracy i edukacji,
- przedstawiciele szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Gliwice
- rodzice,
- osoby wspierające organizację szkolnego doradztwa zawodowego (np. pracownicy zakładów pracy, przedstawiciele zawodów itd)

Zasoby:

- opracowany Wewnętrznszkolny System Doradztwa Zawodowego,

- wykwalifikowany nauczyciel doradztwa zawodowego
- materiały z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego w bibliotece,
- narzędzia diagnostyczne do rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów,
- zasoby internetowe: zasoby KOWEziU oraz ORE (filmy, scenariusze, plakaty, broszury, publikacje), zasoby Internetu z zakresu doradztwa zawodowego, programy komputerowe.

VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY

1. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej:

- wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
- współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
- zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
- realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

2. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów:

- znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno - zawodowej.

3. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców:

- znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
- zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
- znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
- znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie miasta.
- umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

IX. TREŚCI PROGRAMOWE:

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych:

1. Poznanie siebie.

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

1. Świat zawodów i rynek pracy.

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

2. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

3. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

1. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

2. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

3. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

X.PROPONOWANA TEMATYKA

Klasy 1-3 (Wczesne lata edukacji):

1. Kim chcę zostać, gdy dorosnę?

(rozmowy na temat marzeń i planów na przyszłość).

2. Zawody w naszej społeczności.

(poznawanie różnych zawodów wykonywanych przez ludzi w najbliższym otoczeniu).

3. Co to znaczy pracować?

(zrozumienie podstawowych pojęć związanych z pracą, takich jak zawód, praca, obowiązki).

4. Zawody rodziców i opiekunów.

(prezentacje i rozmowy na temat zawodów wykonywanych przez rodziców i opiekunów uczniów).

5. Jakie umiejętności są potrzebne w różnych zawodach?

(dyskusje na temat różnych umiejętności i cech charakteru potrzebnych w pracy).

6. Gry i zabawy na temat zawodów.

(zabawy i gry edukacyjne pomagające w poznawaniu różnych profesji).

Klasy 4-6 (Średnie lata edukacji):

1. Odkrywanie własnych zainteresowań i talentów.

(warsztaty pomagające uczniom w rozpoznaniu swoich pasji i mocnych stron).

2. Różnorodność zawodów i ścieżek kariery.

(poznawanie różnych ścieżek zawodowych i ich wymagań).

3. Umiejętności przyszłości.

(rozmowy na temat umiejętności, które będą istotne w przyszłości, np. kreatywność, umiejętność współpracy, kompetencje cyfrowe).

4. Jakie zawody istnieją w XXI wieku?

(prezentacje na temat nowoczesnych zawodów, które nie istniały 10-20 lat temu).

5. Rozwijanie umiejętności miękkich.

(ćwiczenia z zakresu komunikacji, pracy w grupie, empatii i rozwiązywania problemów).

6. Moje pierwsze spotkanie z rynkiem pracy.

(wprowadzenie do pojęć takich jak CV, rozmowa kwalifikacyjna, praktyki zawodowe).

7. Świat zawodów STEM (Nauka, Technologia, Inżynieria, Matematyka)

(zajęcia promujące kariery w obszarze nauk ścisłych i technicznych).

8. Jak radzić sobie ze stresem?

(techniki radzenia sobie ze stresem, które mogą pomóc w różnych aspektach życia, w tym w przyszłej pracy).

9. Znaczenie edukacji i ciągłego uczenia się.

(rozmowy na temat roli edukacji i potrzeby ciągłego rozwoju w zmieniającym się świecie).

10. Poznajemy różne miejsca pracy.

(wycieczki lub wirtualne wizyty w różnych miejscach pracy, aby uczniowie mogli zobaczyć, jak wygląda praca w różnych zawodach).

Tematy lekcji doradztwa zawodowego dla klas 7

1. Poznawanie siebie – moje talenty i zainteresowania (2h).

(celem lekcji jest pomoc uczniom w identyfikacji swoich mocnych stron, talentów oraz zainteresowań, co może wpłynąć na przyszłe wybory edukacyjne i zawodowe).

2. Świat zawodów – co to znaczy pracować? (2 h).

(omówienie różnych rodzajów zawodów i typów pracy. Dyskusja na temat tego, co to znaczy być pracownikiem, jakie są obowiązki zawodowe i co daje satysfakcję z pracy).

3. Umiejętności miękkie – co to takiego i dlaczego są ważne?

(prezentacja i ćwiczenia rozwijające umiejętności miękkie, takie jak komunikacja, współpraca, empatia, rozwiązywanie problemów, które są ważne w każdej pracy zawodowej).

4. Zawody przyszłości – jak zmienia się rynek pracy?

(dyskusja na temat zmian na rynku pracy i zawodów przyszłości, takich jak specjaliści ds. cyberbezpieczeństwa, analitycy danych, czy twórcy treści cyfrowych).

5. Jakie są moje preferencje zawodowe? (2h)

(testy i ćwiczenia pomagające uczniom zrozumieć ich preferencje zawodowe i jakie zawody mogą być dla nich najbardziej odpowiednie).

6. Znaczenie edukacji w planowaniu kariery zawodowej.

(omówienie roli edukacji w karierze zawodowej. Jakie ścieżki edukacyjne są dostępne po szkole podstawowej i jakie możliwości otwierają?)

7. Poznanie różnych ścieżek edukacyjnych – liceum, technikum, szkoła branżowa (szczegółowe omówienie różnych typów szkół średnich, ich charakterystyki, profili oraz jakie możliwości dają uczniom w przyszłości).

Tematy lekcji doradztwa zawodowego dla klas 8

1. Tworzenie planu kariery – jak wybrać ścieżkę edukacyjną?
(warsztaty, podczas których uczniowie tworzą własne plany kariery, uwzględniając swoje zainteresowania, umiejętności oraz możliwości edukacyjne).
2. CV i list motywacyjny – jak się wyróżnić?
(zajęcia praktyczne z pisania CV i listu motywacyjnego. Jakie informacje powinny się tam znaleźć i jak je przedstawić, aby wyróżnić się na rynku pracy?)
3. Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.
(symulacje rozmów kwalifikacyjnych, omówienie najczęściej zadawanych pytań i odpowiedzi, jak dobrze zaprezentować swoje umiejętności i doświadczenie).
4. Wolontariat i praktyki – jak zdobywać doświadczenie zawodowe?
(omówienie korzyści płynących z udziału w wolontariacie i praktykach zawodowych, jak zdobywać doświadczenie i budować CV już w szkole).
5. Etyka zawodowa i odpowiedzialność społeczna.
(rozmowa na temat znaczenia etyki zawodowej, odpowiedzialności społecznej i uczciwości w miejscu pracy. Jakie są zasady etyki w różnych zawodach?)
6. Stres w pracy – techniki radzenia sobie ze stresem.
(nauka różnych technik radzenia sobie ze stresem, zarówno w kontekście szkolnym, jak i zawodowym. Jakie strategie można stosować, aby zachować zdrowie psychiczne?)
7. Technologie przyszłości a rynek pracy.
(dyskusja na temat roli nowoczesnych technologii w kształtowaniu przyszłości zawodowej. Jakie umiejętności technologiczne będą niezbędne w nadchodzących latach?)
8. Znaczenie języków obcych na rynku pracy.
(lekcja o tym, jak znajomość języków obcych może wpływać na karierę zawodową. Które języki są najbardziej pożądane i jakie korzyści przynosi ich znajomość?)
9. Przedsiębiorczość – czy mogę być swoim własnym szefem?
(wprowadzenie do pojęcia przedsiębiorczości. Jakie cechy powinna mieć osoba przedsiębiorcza i jakie są podstawowe kroki do założenia własnej firmy?)
10. Bezpieczeństwo w sieci a życie zawodowe.
(omówienie zasad bezpiecznego korzystania z internetu, ochrony danych osobowych i wizerunku w sieci oraz ich wpływu na karierę zawodową).

